

Asia: VN/7491/2024

Vanhojen metsien kriteerit Suomessa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ilmastolääkärit-verkosto kiittää lausuntomahdollisuudesta ja toteaa seuraavaa:

Luonnon köyhtyessä menetämme sen ainutlaatuisia vaikutuksia, jotka kohentavat vastustuskykyä ja mielenterveyttä sekä ehkäisevät elintasosairauksia ja tautien tarttumista eläimistä ihmiseen.

Vielä huolestuttavampaa on se, että luontokato vaarantaa puhtaan veden ja ilman sekä ruuantuotannon, joka vaatii elinvoimaisen maaperän ja pölyttäjähöynteisiä. Luontokato siis uhkaa ihmiselämän perusedellytyksiä.

Vanhat metsät edustavat luonnon monimuotoisuuden vahvimpia saarekkeita. Hallituksen nyt julkaisemien linjauksien myötä on kuitenkin suojelun ulkopuolelle jäämässä kohtuuttoman paljon korvaamatonta monimuotoista luontoa. Kriteerien yhteydessä esitetty 31 000 hehtaarin suojelupäätös on minimaalinen verrattuna pelkästään Metsähallituksen aiempiin kartoituksiin, jotka ovat tunnistanee 289 000 hehtaaria vanhaa ja/tai luonnontilaista metsää.

Nyt esitetyt ikä- ja lahoppukriteerit ovat niin korkeat, että yhtäältä karumpien olosuhteiden ja korkeiden sijaintien metsät eivät edes täysin luonnontilaisina sisällä riittävästi lahoppuuta, ja toisaalta kaikkein rehevimmissä kuusivaltaisissa metsissä (lehdot ja lehtomaiset kankaat) valtapuusto hemi- ja eteläboreaalisilla vyöhykkeillä kuolee luontaisesti asetettua ikäkynnystä nuorempana.

Esityksen mukaiset kriteerit tunnistavat näin ollen lähinnä keskirehevien metsätyyppien kaikkein korkealaatuisimpia vanhoja metsiä, mutta muut vanhat metsät jäävät huomiotta.

Hallitus ei siis ole noudattanut Euroopan komission ohjetta, jonka mukaan vanhat metsät tulee määritellä tieteellisin perustein. Komissio toisaalta peräänkuuluttaa prosessin avoimuutta ja riippumattomuutta, mikä sekään ei toteudu, jos Metsähallitus tekee inventoinnit ja suojeluratkaisut yksin luovuttamatta tietojaan muille.

Esitystä on korjattava EU:n biodiversiteettistrategian mukaisesti niin, että kaikki jäljellä olevat todelliset vanhat metsät suojellaan. Muussa tapauksessa emme ole pysäyttämässä luontokatoa.

Ikärajoja on alennettava, ja lisäksi metsän ikä tulee määritellä totuudenmukaisesti päävaltapuuston eikä valtapuiden (päävaltapuut ja lisävaltapuut) keski-ikä mukaan. Yhtä lailla lahoppuuston kynnysarvoja tulee tarkistaa alaspäin. Vanhat metsät kuuluvat suojelun piiriin alueiden koosta riippumatta, ja erityisesti pienissä kohteissa ovat riittävät suojavyöhykkeet olennaisia.

Jo aiemmin luonnontilaisiksi ja/tai vanhoiksi todetut metsät tulee suojella välittömästi. Tarvitaan selkeä suunnitelma myös siitä, kuinka suojelua ryhdytään edistämään muissa kuin valtion vanhoissa metsissä. Nuorissa talousmetsissä puolestaan on lisättävä säästäviä toimia.

Voimassa oleva hallitusohjelma ilmoittaa edistävänsä lapsimyönteisen yhteiskunnan rakentamista. Lupa jää lunastamatta, ellei hallitus vakavissaan sitoudu suojelemaan vanhoja metsiä, jotka osaltaan turvaavat monimuotoista luontoa ja siten viime kädessä elinkelpoista ympäristöä lapsillemme ja lastenlapsillemme.

Nykyisen riisutun suojeluesityksen taustalla lienee mielikuva, että yhä laajemmat metsänhakkuut edistäisivät talouttamme ja kilpailukykyämme. Lyhytnäköinen rahakeskeisyys kuitenkin sahaisi omaa oksaamme: luontokadon kärjistyminen on niin massiivinen uhka kansalaisten terveydelle ja hyvinvoinnille, että sen ennaltaehkäisy tulee varmasti korjaamista halvemmaksi.

Elina Hemminki

kansanterveystieteen dosentti, tutkimusprofessori

Janne Kaiunpää

yleislääketieteen erikoislääkäri

Soili Kasanen

nuorisolääkäri, elintapalääkäri

Terhi Koivunen

geriatrian erikoislääkäri

Helena Kääriäinen

tutkimusprofessori, perinnöllisyyslääketieteen erikoislääkäri

Sara Launio

ylilääkäri, terveydenhuollon erikoislääkäri

Juha Lempiäinen

lääketieteen tohtori, neurologian erikoislääkäri

Tuija Männistö

dosentti, kliinisen kemian erikoislääkäri

Kristiina Patja

professori, terveydenhuollon erikoislääkäri

Hanna Rintala

lääketieteen lisensiaatti

Aila Rissanen

professori, sisätautien erikoislääkäri

Tiina Wallden

lastenneurologian erikoislääkäri

Rintala Hanna
Lääkärin sosiaalinen vastuu ry

Kaiunpää Janne
Ilmastolääkärit